

ЛІТЕРАТУРА:

1. Зеленська О. П., Герасимович А. М., Федішин О. Л. Програма з курсу „Іноземна мова” для вищих навчальних закладів МВС України. - Львів: ЛІВС., 2000.- 21с.
2. Срмакова Г. І., Дзера Н. Б. Лінгвістичні та дидактичні проблеми в навчанні іноземних мов студентів спеціальності „Туризм” в інституту фізкультури //Лінгво-методичні концепції викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах України. - Київ, - 2003 . С. 588.

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІЗКУЛЬТУРНОЮ ОСВІТОЮ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

ВІКТОР МАЛЮЗЕНКО

Хмельницький державний університет

Вища освіта перестас бути лише знаряддям вузівських спеціалістів для народного господарства. Вона значно розширює свої функції. Йдеться про створення в суспільстві культу знань, утвердження ролі освіти у всіх галузях людського буття. Тому ми сьогодні повинні переосмислити основні позиції в організації навчальної діяльності студента. Мова йде про новий підхід до самостійної організаційно – методичної діяльності, яка виводить навчальний процес на вищий рівень інтелектуальних труднощів, дозволяє формувати навчальні та творчі рівні пізнавальної активності студентів, яка охоплює широкий спектр їх дій.

Фізичне виховання і спорт є видом суспільної діяльності, який відбувається в умовах постійної взаємодії з партнерами і суперниками під керівництвом педагогів і тренерів. Метою нашого дослідження стало вивчення впливу психологічних аспектів на управління фізкультурним вихованням студентської молоді.

Крім психофізіологічних закономірностей, у фізичному вихованні чітко проявляється і соціально – психологічні закономірності, що відображаються у суспільних відношеннях, які повинні враховуватись та використовуватись у вихованні студентської молоді. Адже фізичне виховання є одним із елементів загальної системи виховання молоді.

Соціально – психологічні аспекти фізичного виховання і спорту багатогранні. Це і прояв суспільної уваги до спортсменів високого класу, і формування позитивних рис особистостей, що займаються фізичною культурою і спортом, закономірності групової взаємодії, включаючи лідерство, згуртованість, узгодженість, керівництво окремими спортсменами, спортивними командами та інші соціально – психологічні аспекти.

Люди, котрі займаються спортом, належать до іншої, специфічної групи - групи спортсменів. Ця група формується спортом як соціальним явищем, яка є формою суспільних відносин у спортивній сфері. Соціальна група спортсменів також має свої установки і норми поведінки, свої соціальні цінності. Тому спорт формує як особистість не в меншій мірі, ніж навчальна і трудова діяльність. Спортсмен виступає не тільки як об'єкт впливу спорту, але і як суб'єкт, як активний учасник конкретних соціальних відносин у сфері спорту, сприяючи високим досягненням, створенню високих духовних та естетичних цінностей, розширюючи уяву людей про їх можливості.

На наш погляд, у формуванні духовно розвинутої особистості важливе значення має її фізичне вдосконалення. Але зрозуміло, фізичне виховання не може відбуватись стихійно. Воно можливе тільки за умови правильної організації фізичного виховання.

Сьогодні на заняттях фізичної культури викладачі повинні звертати увагу не тільки на фізичні якості особистості, а також на етичні й естетичні її прояви. Вважаємо, що відступ від моральних норм знижує естетичну цінність фізичної культури і спорту, її позитивний вплив на студентську молодь.

Навчальна діяльність відноситься до найбільш синтезованого періоду формування особистості. Однією з основних умов, що обумовлюють ефективність навчального процесу, є сформованість позитивної мотиваційної сфери особистості. Саме тому, проблема мотивації є однією з центральних у педагогіці й у педагогічній психології. Закономірно, що мотивації присвячується багато праць як зарубіжних, так і вітчизняних авторів (А.К.Маркова, Н.Г.Морозова, Е.Стоунс, М.В.Матюхіна, Л.С.Славіна, Л.І.Божович, Й.Лінгарт).

Успішність у діяльності визначається характером спонукання і мотивації. Залежності від мотивації, ми змінюємо стиль керування навчально – тренувальним процесом. При мотивах досягнення і винагороди не без успіху застосовується авторитарний стиль керування. Так для студентів 1-2 –х курсів головне отримати залік з фізичного виховання. Вони орієнтуються на виконавчу поведінку і займають пасивну позицію у навчальному процесі.

Із студентами старших курсів застосовується, як правило, демократичний та ліберальний стиль керування. Важливим фактором збільшення активності в навчальному процесі є формування сприятливого клімату в навчальній групі. Під час виконання вправ у студентів повинен підтримуватись оптимальний емоційний стиль. Виявлення такту викладачем при виправленні помилок, щирість з приводу подальших перспектив забезпечують цей фон. Взаємна довіра, розумна строгість та уважне ставлення забезпечують успіх фізкультурної освіти.

У таких умовах викладач повинен не тільки пояснити як виконуються окремі дії, але й довести до усвідомлення необхідності їхнього виконання, приділяючи особливу увагу питанню для чого це потрібно.

Естетичне виховання в процесі занять фізичною культурою повинно залучати студентів до вимог духовно – раціональної моралі. Фізичне виховання здійснюється більш ефективно тоді, коли в навчально виховний процес залучаються ті національно – спортивні змагання, які були завжди притаманні українському народу (“Козацькі забави” та ін.). Але кожен викладач повинен не тільки зацікавити і прищепити своїм студентам погляди на фізичне виховання, але також і самому бути взірцем духовної, всебічно розвинутої особистості. Проблему фізичного виховання неможливо розв’язати, на наш погляд, без врахування таких факторів:

- психолого – педагогічне прогнозування;
- професійно обладнана спортивна база;
- естетичні вимоги;
- естетично оформлення процесу фізичного виховання;
- можливість реалізації студентами своїх спортивних амбіцій;
- наявність науково – методичної літератури;
- спільна праця психологів, медичних працівників, діячів культури, викладачів фізичного виховання і тренерів у процесі фізичного вдосконалення студентів.

Але цього недостатньо. Як відомо, уявлення студентів про важливість фізичного вдосконалення формуються на основі власних висновків.

Ось чому завдання виховної роботи, насамперед, полягає в тому, щоб навчити студента роботи правильний вибір. Цьому сприятиме максимальне розкриття і реалізація індивідуальності студента, його здібностей і нахилів.

З метою удосконалення навчального процесу з фізичного виховання була запропонована система спеціалізації з різних видів спорту у Хмельницькому державному університеті. Вона реалізувалась у тому, що починаючи з першого курсу студенти самі обирають вид спорту, в якому далі спеціалізуються впродовж років. Головною мотивацією відвідування занять спеціалізації є формування позитивного настрою і бажання реалізувати свої можливості.

Власний досвід кожного студента формуються на одержанні інформації про вихідні дані фізичної підготовленості, результатах антропометричних показників, числових показників лікарського контролю і динаміки цих показників у процесі виконання фізичних вправ. Базуючись на вихідних даних, ми разом із студентами визначаємо найбільш слабкі якості фізичного розвитку, плануємо обсяг і характер наступних фізичних вправ, етапних, контрольних і кінцевих результатів.

Теоретичні знання нашими студентами набуваються в результаті прослуховування лекцій та бесід фахівців, самостійного вивчення літератури, складання рефератів із найбільш необхідних та цікавих проблем.

Теоретична підготовка це змістовний інструмент педагогічного впливу різної структури (переконання , агітація, пропаганда, аргументація, спонукання та ін.).

Подальше вдосконалення системи фізичного виховання, фізкультурної освіти буде здійснюватись через створення високоефективних інноваційних форм виховної роботи. Високоефективне управління навчальним процесом у ВНЗ буде лише за умови такого рівня спілкування між викладачами і студентами, коли вони будуть взаємодіяти як повноправні суб'єкти з різним змістом думок, запасом життєвого досвіду, знань.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Державна національна програма "Освіта" ("Україна XXI століття"). – Київ, 1994.
2. Костюк Г.С. Навчально – виховний процес і психічний розвиток особистості / За ред. Л.М. Прокопенко. – Київ, 1989.
3. Про основні напрямки реформування вищої освіти в Україні /Указ президента України від 12 вересня 1995 р. // Урядовий кур'єр, 1995.

ДО ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ"

НАДІЯ ПИЛИПЕНКО

Львівський державний інститут фізичної культури

Розвиток туризму в Україні набирає все більших обертів. Відповідно все більше закладів освіти починають готувати фахівців туристичного профілю. На сьогоднішній день їх налічується понад 50. Це навчальні заклади різної спеціалізації та рівня акредитації: від торгово-комунальних до управлінських та від професійно-технічних училищ до ВНЗів.

Своє місце у цьому процесі впевнено починають займати фізкультурні навчальні заклади.

Львівський державний інститут фізичної культури вже з 1999 року, в рамках спеціальності "Фізичне виховання", впровадив спеціалізацію "Рекреаційно-оздоровча